

Treći dio rezidencijalnog treninga za CO-GREEN aktivatore održan je 13. ožujka 2024. u Opatiji, u Vili Antonio (Vladimira Nazora 2) u trajanju od 14.00 do 21.00 sati za prisutnih 30 aktivatora i zainteresiranih sudionika. Trening je ponovo koncipiran od dva dijela: u prvome dijelu su mentori radili s aktivatorima, a u drugome dijelu su učili o pravnim borbama za okolišna prava u Hrvatskoj, pravnim okvirima i načinima uključivanja građana u procese donošenja odluka vezanih uz oblikovanje (održive) zajednica na studiji slučaja pod vodstvom stručnjaka za javno zagovaranje i pravna pitanja u području okoliša Enesa Čerimagića iz Zelene akcije.

U prvoj sesiji mentori su održali edukaciju s aktivatorima o tome kako lokalno stanovništvo aktivno uključiti u situacije i probleme izravno povezane s klimatskim promjenama koji ih se tiču, – npr. izgradnju hotela i objekata za turističku namjenu, betoniranje plaža i morskih obala, izgradnju plutajućeg LNG terminala na otoku Krku, a koji ne predviđaju sudjelovanje lokalne zajednice u procesima donošenja odluka kao i u njihovoj realizaciji. Izgradnja takvih projekata devastira i opterećuje prirodne resurse – primjerice cementiranje lokalne obale kako bi se napravile “plaže” (kasnije zatvorene za širu javnost) ili prekomjerno korištenje resursa kao što je voda.

Mentori su istaknuli potrebu pažljivog planiranja i govorili o kritičnom pitanju vremena. Budući da su mnogi od ovih građevinskih projekata ujedno i kapitalni projekti te uključuju nacionalne i međunarodne investitore, često uključuju veliki broj zainteresiranih strana (koje nisu dio lokalne vlasti ili lokalne zajednice). Stoga je ključno odlučiti kako i kada će građani odgovoriti na te investicijske projekte. Njihov odgovor također može izvršiti pritisak na lokalne samouprave da izvrše ova ulaganja u skladu s politikama zelene tranzicije.

Mentori su predstavili mehanizme, uključujući pravne instrumente, koji se mogu koristiti za odgovor na takve građevinske projekte i kako se lokalne grupe građana mogu izraziti. Mentori su poručili da se s akcijama treba krenuti kada one imaju najveći utjecaj na donošenje odluka na višim upravnim razinama.

Važni dionici su također sudjelovali u raspravi dajući inpute o pravnim procesima i ograničenjima u kontekstu ovlasti svakog od dionika u procesu donošenju odluka, odgovarajući na pitanja, što je pomoglo kvaliteti same edukacije, naročito u planiranju koraka koje trebaju poduzeti aktivatori dok provode svoje lokalne akcije.

Druga sesija - radionica “Pravna pitanja u aktivizmu i građanskoj participaciji”

Kako bi se obradile ključne točke i pitanja s prethodne sesije, kao i potrebe koje su iskazali aktivatori za razumijevanjem pravnog okvira aktivističkog rada, organizirana je radionica u suradnji s Enesom Čerimagićem, pravnikom iz udruge Zelena akcija.

Cilj predavanja bio je upoznati sudionike s osnovama zakona i pravne regulative koja se odnosi na problematiku zaštite okoliša, kao i procesima javnog zagovaranja putem kojih građani mogu izravno sudjelovati u donošenju odluka o zaštiti okoliša. Uz inspiraciju iz uspješnih, kao i lekcije naučene iz neuspješnih primjera, jednostavnim jezikom su predstavljeni i objašnjeni pravni propisi i pravni procesi kroz koje se građani mogu uključiti, doprinijeti i utjecati na donošenje odluka u području zaštite okoliša, očuvanja prirodne i kulturne baštine, prostornih planova, urbanizacije i svih drugih metoda oblikovanja (održive) kvalitete života zajednice i građana.

Na primjeru kampanje Udruge Zelena akcija “Srđ je naš” kao studije slučaja, pokazano je kako zakon o zaštiti okoliša može podržati sudjelovanje građana u praksi te kako je pravni put potrebno spojiti s interesima i aktivnostima lokalne zajednice, a ključne teme obuhvaćene su sljedeće:

- lokalne (okolišne) organizacije svojom stručnošću i uslugama mogu biti značajan partner i podrška lokalnim inicijativama
- lokalne građanske inicijative se mogu povezati s kampanjama drugih relevantnih organizacija
- biti svjestan i upoznat s taktikama kojima investitori animiraju javnost pri gradnji kapitalnih projekata u zajednici bez involviranja zajednice u procese
- pregled aktivnosti i alata koje treba provesti u okolišnim kampanjama.